

K.P
10.000

1914/5

T.B
1928

13.7.28

Укр. селянсько-робітничої З'єднання Соціаліст

ПРОГРАМ

i

Чоди
(ч)

Організаційний статут

УКРАЇНСЬКОЇ СЕЛЯНСЬКО - РОБІТНИЧОЇ
СОЦІАЛІСТИЧНОЇ ЄДНОСТИ

СЕЛЬ-РОБ-ЄДНІСТЬ

ЛЬВІВ

Накладом Ц. К. партії „Сель-Роб Єдність“.
1928

б. 18701917

1928-8.0.1967

Друкарня А. Гоявічинського, Львів, ул. Коперника ч. 20.

ПРОГРНМ

Української Селянсько-Робітничої Соціалістичної Едності: СЕЛЬ-РОБ ЕДНІСТЬ.

Українська Селянсько-Робітнича Соціалістична Едність (в скороченні Сель-Роб Едність) є партією українських селян, робітників і трудової інтелігенції і стоїть на ста́новищі боротьби за здійснення соціалістичного ладу. Для осягнення своєї мети партія Сель-Роб Едність буде провадити клясову боротьбу українських селян і робітників та в цій боротьбі буде стреміти до солідаризування міжнароднього руху працюючих.

I.

Політичні справи.

1. Основною передумовою всякої свободи є: освободження труда від гніту капіталу. Партія Сель-

Роб Єдність буде стреміти до здійснення державно-політичних форм трудової демократії.

Національна справа.

2. Беручи під увагу положення українського народу в Польщі, партія Сель-Роб Єдність стоїть на становищі, що українське національне питання в Польщі є тісно звязане з інтересами та соціальним рухом працюючих селянських і робітничих мас. Партия Сель-Роб Єдність уважає тому українське національне питання в Польщі одною з головних проблем політики селянських і робітничих мас і буде боротися за право самоозначення українського народу.

Міжнародня справа.

3. Партия Сель - Роб Єдність бореться за знесення системи тайних союзів і договорів і тайної дипломатії.

4. Партия Сель - Роб Єдність бореться за знесення системи колоній і окупацій.

Справа війська.

5. Партия Сель-Роб Єдність бореться за зміну постійних армій в систему народних міліцій.

Справа самоврядування.

6. Партия Сель - Роб Єдність бореться за виборність і повну незалежність від державної адміністрації громадської, повітової і краєвої самоуправи.

Справа судівництва.

7. Партія Сель-Роб Єдність бореться за введення незалежних, виборних, народних судів; за безплатний вимір справедливости та безплатне уділювання правної поради; за знесення виймкового стану, наглих судів кари смерти.

Справа громадянських свобод.

8. Партія Сель-Роб Єдність бореться за рівні права для всіх громадян, незалежно від поля, раси, народності і релігії, за повну свободу слова, совісти, друку, за свободу зборів і організацій, а зокрема за свободу організацій, профспілок працюючих сіл і міст, за свободу страйків.

II.

Економічні справи.

9. Партія Сель-Роб Єдність визнає, що головним завданням соціалізму є усунення засобів продукції і обороту, а тому вона бореться за знесення нетрудового земельного посідання — поміщицького, державного, церковного — соціалізацію фабрик, заводів, копалень, торговлі, банків і т. д.

Земельна справа.

10. Партія Сель-Роб Єдність визнає, що право користання землею дає лише власна праця на ній, а тому вона бореться за вивласнення всіх поміщицьких, державних, монастирських і церковних

земель без відшкодування і за безвикупний розподіл землі поміж трудове селянство і рільних робітників. Партія Сель-Роб Єдність буде обстоювати, щоби розділ цих земель був переведений через покликані до життя Селянські Земельні Комісії.

11. Партія Сель-Роб Єдність буде обстоювати, щоби всі підземні богацтва, ліси і води, що належать нині до великої земельної посіlosti (приватної) перейшли на власність народу і були удержані. Ліси повинні в першу чергу піти на відбудову знищених господарств. Селянство повинно мати широкий доступ до користання з лісів будівельним матеріалом і опалом.

12. Партія Сель-Роб Єдність бореться за знесення кольонізації, примінюваної для політичних цілей.

13. Партія Сель-Роб Єдність бореться за відповідну державну політику для піднесення продуктивності і доходності селянських господарств і сільсько-господарчої культури.

Податкова справа.

14. Партія Сель Роб Єдність бореться за введення одного, безпосереднього, поступового, доходового і маєткового податку в увільненням працюючих безземельних і малоземельних селянських мас та робітників і трудової інтелігенції від всяких публичних тягарів.

15. Партія Сель-Роб Єдність бореться за скасування всіх посередників, а особливо на продукти першої потреби, за знесення мита на сільсько - господарські знаряддя і другі предмети, потрібні для піднесення сільсько - господарської

культури, на споживчі товари, а рівно ж за зменшення залізничної тарифи для перевозу цих предметів.

Справа контролі продукції.

16. Партия Сель-Роб Єдність бореться за введення постійної трудової контролі продукції при помочи фільварочних та фабричних робітничих комітетів.

III

Соціальні справи.

(Охорона праці, соціальне забезпечення, охорона народного здоров'я).

17. Партия Сель-Роб Єдність бореться за обов'язкову, загальну, трудову повинність і право трудоспособних на примінення свого труда.

18. Партия Сель-Роб Єдність бореться за 8-годинний робочий день, як максимальний робочий час, за 42-годинний тижневий непереривний відпочинок; за заборону уживати до праці дітей до 16-го року життя, за платне звільнення від робіт жінок на протяг 8 тижнів до родів і 8 тижнів по родах, за соціальне забезпечення від всіх видів страти працевздатності (безробітні, інваліди, сироти, вдови, немічні старці).

19. Партия Сель-Роб Єдність бореться за введення інспекції труда, вибраної профспілками і виключне право профспілок до порішення справ розподілу праці і регульовання плати;

за введення санітарного законодавства в інтересах працюючих;

за введення державної системи боротьби з соціальними хоробами (туберкульозом, венеризмом, алькоголізмом);

за забезпечення загальної безоплатної лікарської помочі, за введення санітарної інспекції, вибраної профспілками.

IV.

Справа народньої освіти і культури.

20. Партія Сель-Роб Єдність бореться за введення загального, народного, обовязкового світського навчання в рідній мові для кожного народу, за організацію єдиної, трудової школи; за навчання в школах, загально - освітніх і фахових, на кошт держави. Школи мусять бути розміщені по краю так, щоб селянство могло з них користати без особливих труднощів.

21. Партія Сель-Роб Єдність бореться за введення для селян і робітників професійної, сільсько - господарської і технічної освіти, як шкільної, так і позашкільної, та широкої державної допомоги самоосвіті (народні університети, публичні народні бібліотеки, театри і т. д.).

22. Партія Сель-Роб Єдність бореться за відділення церкви від держави

Організаційний статут Української Селянсько-Робітничої Соціалістичної Едасти: **СЕЛЬ-РОБ-ЄДНІСТЬ.**

I.

Партія Сель-Роб-Єдність є союзом українських селян, робітників і трудової інтелігенції, протиставить себе всім буржуазним партіям та бореться за соціальне і політичне розкріпощення працюючих мас.

II.

Члени партії Сель-Роб Єдності.

1. Членом партії може бути кождий хто: а) признає програму і організаційний статут партії Сель - Роб Єдність; б) бере в партії Сель-Роб Єдність діяльну участь; в) підчиняється постановам партійних візідів (конференцій) та управи партії Сель - Роб Єдність; г) оплачує партійний податок.

2. Членом партії Сель-Роб Єдність не може бути той, хто належить до іншої політичної партії.

3. Членів партії Сель-Роб Єдність приймає Центральний Комітет партії на поручення що найменьше двох партійних членів, або Повітового Комітету Сель-Роб Єдність. Вступаючий в партію підписує заяву у приступлення. Принятуому в члени виставляє Головний Секретарят партійну легітимацію.

4. Виключення члена з партії Сель-Роб Єдність рішає Ц. К., по розгляненні справи через низові, партійні установи.

5. Член партії Сель-Роб Єдності має право вибирати та бути вибраним до всіх партійних установ. Член партії має обовязок брати діяльну участь в життю партії, ширити соціалістичний світогляд і програм Сель-Роб Єдності, присвіднувати нових членів, поширювати часописи і видання Сель-Роб Єдності, точно вплачувати членські вкладки, належати до професійних, економічних та культурно-освітніх організацій та взагалі — брати найживійшу участь в громадському життю.

6. Член, виступаючий з партії Сель-Роб Єдність є обовязаний повідомити Ц. К. та звернути партійну легітимацію.

7. Партийна дисципліна належить до основних обовязків всіх членів партії та партійних організацій. Член партії Сель-Роб Єдність не має права виступати проти постанов і рішень управи партії та її виконавчих органів. Рішення партійних установ мають бути скоро і совісно переведені в життя. Нарушення програму, організаційного статуту і рішень партійних установ потягає

за собою для поодиноких членів та партійних установ — партійну нагану, завішення їх в діяльності, розвязання даної, партійної установи, або виключення з партії. Партійний суд, покликаний Ц. К., розглядає і вирішує справи нарушень дисципліни поодинокими членами та партійними організаціями.

III.

Загальна організаційна будова партії Сель-Роб Єдність.

8. Основною організаційною одиницею партії є Сільська (Мійська) Організація Сель-Роб Єдність.

9. Всі сільські (мійські) організації Сель-Роб Єдністи, для одноцільного і успішного ведення партійної праці на місцях, об'єднуються на території одного повіту в Повітову (Районову), або в міру потреби на означеній через Ц. К. території кількох повітів в Окружну Організацію Сель-Роб Єдність.

10. Сільські (мійські) організації Сель Роб Єдністи підлягають безпосередно своїм місцевим Комітетам, в дальшу чергу Повітовому Комітетові Сель-Роб Єдністи, а накінець Центральному Комітетові. Повітовий Комітет Сель-Роб Єдністи підлягає безпосередно Ц. К.

11. В місцевостях та округах, де не переведена, або розвязана партійна організація, заступає таку назначений через Головний Секретаріят муж довіря Сель-Роб-Єдністи, або тимчасовий місцевий чи Повітовий комітет Сель Роб-Єдністи.

IV.

**Сільські (Мійські) Комітети партії
Сель-Роб-Єдності.**

12. В кождій місцевості, де є найменьше три члени партії Сель - Роб Єдність основується Сільська (Мійська) Сель-Роб Єдність з виборним головою. Коли Сільська (Мійська) Сель - Роб Єдність нараховує більше 10 членів, може бути вибраний 5-ти членний комітет, в склад якого входять: голова, заступник голови, скарбник, секретар і кольпортер.

13. Сільські (Мійські) Комітети мають право: а) звертатися за всякими інформаціями та вказівками в першу чергу до Повітового Комітету, а в дальшій інстанції до Головного Секретаріату Сель - Роб Єдності; б) жадати в важких справах висилки делегатів до Повітового Комітету, а в дальшій інстанції до Головного Секретаріату.

14. Сільські (Мійські) Комітети мають обов'язок: а) відбувати що тижня засідання комітету для обговорення та переведення місцевих організаційних справ партії, а також для обміркування громадських справ; б) скликувати за повідомленням Повітового Комітету що пів року Загальні Довірочні Збори всіх місцевих членів партії Сель-Роб Єдність для звіту з організаційної і адміністраційної діяльності, для перевибору Комітету місцевої Сель - Роб Єдності, для вибору делегатів на Краєвий Зізд або Краєву Конференцію та обговорення місцевих і загальних партійних справ; в) висилати обов'язково на кождочасне завізання

Повітового Комітету з поміж себе делегата на засідання; г) збирати партійний податок від місцевих членів партії Сель-Роб Єдність; д) приймати залегlosti від передплатників партійних газет, видань і доручувати партійні легітимації членам місцевої партії Сель-Роб Єдність; ж) виповнюти організаційні формуляри і анкетні листки; з) укладати в літніх місяцях що квартальні, в осінніх, зимових місяцях що місячні звіти про свою діяльність, стан місцевої партійної організації для переслання в Повітовий Комітет та Головний Секретаріят.

15. Сільська (Мійська) Організація Сель-Роб Єдність має право: а) вибирати 3—5-членний місцевий Комітет Сель-Роб Єдністи на загальних зборах місцевих членів партії Сель-Роб Єдність, скликаних місцевим Комітетом, Повітовим або Центральним Комітетом Сель-Роб Єдність; б) приймати або відкидувати звіт з організаційної та адміністраційної діяльності свого комітету; в) висилати з поміж себе на Повітову Конференцію і на Краєвий Зізд (Краєву Конференцію) Сель-Роб Єдністи делегатів, вибраних на загальних зборах місцевих членів партії. Число делегатів буде означуване черговими Краєвими Зіздами (Краєвими Конференціями), або Головним Секретаріатом партії; г) скликувати публичні і довірочні збори (згідно з приписами закона) для обговорення, як громадських, так місцевих і загальних селянсько-робітничих справ.

16. Сільські (Мійські) Комітети мають обов'язок: а) уладжувати сходини всіх місцевих членів партії Сель-Роб Єдність для спільног

читання і пояснювання партійних газет і видань та обговорення місцевих, партійних і громадських справ; б) ширити при кождій нагоді соціалістичну думку між селянами, робітниками та трудовою інтелігенцією, приєднувати між ними нових прихильників - кандидатів в члени партії Сель-Роб Єдність через ознакомлення їх з програмом партії Сель-Роб Єдність та через поширювання між ними партійних газет і других партійних видань; в) давати почин до основання професійних, економічних, культурно-освітніх, спортивних товариств та уладжування відчитів, селянсько-робітничих свят і збірок.

V.

Повітовий (Районовий) Комітет Сель-Роб-Єдності.

17. На території кожного повіту, зорганізовані, місцеві Сільські (Мійські) Сель-Роб Єдності об'єднуються на Повітовій Конференції в Повітову Організацію Сель-Роб Єдності. Повітова Конференція зложена з делегатів місцевих сільських (мійських) організацій, скликана Головним Секретаріатом або тимчасовим комітетом Повітової Організації, вибирає Повітовий Комітет з 5-ти або 7-ми членів, які з поміж себе вибирають голову, заступника голови, секретаря, скарбника і кольпортера. Місцем осідку кожного Повітового Комітету повинно бути по змозі місто, або одно з місточок в повіті.

18. Повітовий Комітет Сель-Роб Єдності має право: а) контролювати органі-

заційну та адміністраційну діяльність всіх місцевих Сільських (Міських) Комітетів Сель-Роб Єдності свого округу; б) в ідкривати в міру потреби для постійного ведення всіх постійних справ Окружний Секретаріят Сель-Роб Єдності, як свій виконавчий орган; в) висилати вибраних на Повітові Конференції делегатів на Краєвий Зізд (Краєву Конференцію) Сель - Роб Єдності та делегатів на загальні збори членів Сільських (Міських) Сель-Роб Єдності в окрузі; г) допускати (запрошувати) на Позитову Конференцію Сель Роб Єдності поодиноких партійних членів з округу з правом дорадчого голосу.

19. Повітовий Комітет Сель-Роб-Єдности має обовязок: а) управляти на території свого повіту організаційною та політичною працею в рамках загальних постанов партійних конференцій (зіздів) і згідно з порученням Головного Секретаріату; б) відбувати що найменше раз на місяць засідання членів Повітового Комітету для обговорення способів і плянів поширення політичних і організаційних впливів партії в окрузі через заложення по змозі в кождій місцевості повіту Сільських (Міських) Комітетів Сель-Роб Єдності та поширення партійних газет і видань для переведення рішень Зіздів та доручень Ц. К. у Сель - Роб - Єдності, для провірки місцевих Сільських (Міських) Комітетів для укладання щомісячного звіту про свою діяльність та загальне положення в повіті; в) скликувати найменше що півроку за повідомленням Головного Секретаріату Повітову Конференцію, а на домагання Головного Секретаріату надзвичайну Повіт. Конференцію делега-

гатів Сільських (Мійських) Комітетів свого повігу для зłożення звіту про свою діяльність, для перевибору членів Повітового Комітету та обговорення біжучих партійних справ; г) уладжувати загальні доступні збори, віча, селянсько-робітничі свята (згідно з приписами закона о зборах) в ріжних місцевостях повіту за повідомленням Головного Секретаріяту для ширення соціалістичної думки і програму Сель-Роб-Єдності та приєднування нових прихильників-кандидатів в члени партії Сель-Роб-Єдності.

VI.

Управа партії Сель-Роб Єдність.

20. Найвищою, рішаючою інстанцією партії Сель-Роб Єдності є Краєвий Зізд або Краєва Конференція. Управляючим органом партії є Центральний Комітет. Виконавчим органом є Головний Секретаріят.

А) Краєвий Зізд Сель-Роб-Єдності.

21. Краєвий Зізд (Краєва Конференція) скликуваний по правилу що року при участі управлених делегатів Сільських (Мійських) Повітових Комітетів та членів Ц. К.-у партії Сель-Роб-Єдності а) затверджує правильник Зізу (Конференції); б) приймає до відома справоздання Ц. К.-у; в) приймає внески Ц. К.-у і поодиноких делегатів Зізу (Конференції); г) вирішує справи програму, тактики і організаційного статуту Сель-Роб-

Єдності; д) вибирає членів Ц. К-у і президію Ц. К-у, зложену з 3 членів, яка репрезентує Сель-Роб-Єдність на зовні; е) вирішує остаточно всі спірні справи.

Б) Краєва Конференція.

22. Краєва Конференція заступає Краєвий Зізд тоді, коли Ц. К не є в спромозі скликати Зізду. Краєва Конференція вирішує справи, які підлягають компетенції Краєвого Зізу при участі управнених делегатів Повітових Комітетів або мужів довірія партії Сель-Роб-Єдність та членів Центрального Комітету.

В) Центральний Комітет партії Сель-Роб-Єдність.

23. Центральний Комітет складається з 17 членів, вибраних Краєвим Зіздом чи Краєвою Конференцією, веде в міжчасі між Краєвими Зіздами (Краєвими Конфер.) загальний, політичний і організаційний провід Сель-Роб-Єдності згідно з рішеннями Краєвого Зізу (Краєв. Конф.) та біжучими потребами селянсько-робітничого руху. Всі рішення Ц. К-у (політика партії, тактика партії, організаційні справи) можуть бути змінені тільки Краєвим Зіздом або Краєвою Конференцією.

а) Ц. К. вибирає в поміж себе на першому своєму засіданні Головний Секретаріят з 5 членів. Голова або один з заступників голови Ц. К-у є рівночасно головою Секретаріату; б) відкриває

в міру потреби для справ суспільно економічних, громадських, культурно-освітніх, Секції молоді, жіноцтва і т. д. Секції, які працюють під проводом Ц. К-у, можуть мати право, призначене Ц. К-ом, висилати делегатів на партійний Краєвий Зізд (Краєв. Конф.); в) править всіми партійними силами та партійними грошевими засобами; г) ухвалює висоту партійного податку та наказує переводити зборки на потреби партії Сель-Роб-Єдність; д) визначає редакторів парт. органів та кандидатів на парт. представників до установ самоврядування і законодавчих тіл; е) дає вказівки своїм партійним представникам в установах самоврядування і законодавчих тілах та редакторам партійних органів; ж) переводить організаційний розподіл території в краю на округи, організаційні одиниці, та змінює в міру потреби їх границі; з) назначає при відсутності повітових організацій на переходовий час тимчасові Повітові Комітети — при відсутності Сільських (Мійських) Організацій — місцевих мужів довіря партії Сель-Роб-Єдність; і) затверджує або ухиляє рішення Повітових Конференцій (Нарад); к) нормує число делегатів Повітових, Сільських (Мійських) Сель-Робів на Краєвий Зізд (Краєв. Конф.); л) скликає раз на рік Краєвий Зізд, а в разі перешкод Краєву Конференцію, інформативні анкети в політико-суспільних питаннях та приймає правильник нарад; м) допускає в міру потреби поодиноких партійних членів на Краєвий Зізд (Краєв. Конф.) з дорадчим голосом крім виборних делегатів; н) складає Краєвому Зіздові (Краєв. Конф.) звіт зі своєї діяльності.

Головний Секретаріят партії Сель-Роб-Єдність.

24. Головний Секретаріят веде в міжчасі між засіданнями Ц. К-ту всі політичні і організаційні справи, проводить в життя всі рішення Ц. К-ту, видає правильник і вказівки в біжучих справах всім партійним установам, веде перегляд всіх членів партії Сель Роб-Єдності та всіх партійних комітетів Сель Роб-Єдності збирає статистичні матеріали відносно всього політико-суспільного життя в краю, веде безоплатну правну пораду, бюро посередництва праці та взагалі проводить всю технічну роботу, звязану з діяльністю партії.

VII.

Грошеві способи партії Сель Роб-Єдності.

25. Партійні фонди складаються з партійного податку, зборок на партійні ціли (видавничі, організаційні, виборчі і т. д. фонди). Партійний податок платить кождий член партії у висоті, яку ухвалить Ц. К. партії. Розподіл партійного податку між Ц. К. а Повітовими Комітетами рішає Ц. К. Члени партії, які не внесли партійного податку на протязі року без оправдання, перестають бути членами партії Сель-Роб-Єдності.

Як заснадати місцеві організації Сель-Роб-Єдності?

Оден або двох свідоміших селян списують на аркуші паперу всіх селян, про котрих знають, що вони є прихильниками Сель-Роб Єдності. Коли ся праця покінчена, означується місце, день і годину організаційних зборів і на ці збори запрошується всіх вписаних на аркуші паперу. Зaproшення (друки) вишло на бажання організаторів Головний Секретаріят партії Сель-Роб-Єдності.

Як вступати в члени партії?

Збори відкриває скликаючий, а по виборі голови зборів, його заступника і секретара, забирає голос хто небудь із зібраних і пояснює програму і організаційний статут партії Сель-Роб-Єдність і визиває зібраних, щоб вступили до партії. Бажаючі вступити, підписують заяву вступлення в партію (друки висилає Головний Секретаріят), після чого на внесок голови зборів вибирається місцевий Комітет (Сільський або Міський) Сель-Роб-Єдності, згідно з уступом IV, точка 12 Організаційного статуту.

Заяви вступлення в партію можна підписувати і поза організаційними зборами Партії Сель-Роб-Єдність. Друки цих заяв належить жадати від Окружного Секретаріату або від Головного Секретаріату у Львові.

Після переведення місцевої організації Сель-Роб-Єдність пересилає голова місцевого Комітету Сель-Роб-Єдність протокол перших зборів разом з заявами вступлення в партію і зі списом членів місцевої організації, зложивши партійні вкладки. Партійна вкладка виносить на рік найменше 1 золотий.

Головний Секретаріят висилає після надіслання цего звіту легітимації для всіх членів партії через Окружні Секретаріати, як що такого в окрузі нема — прямо через повітові або місцеві організації Сель-Роб-Єдності.

Свобода Організації партії Сель-Роб Єдність.

I. Наша партія Сель-Роб-Єдність як і всі інші політичні партії, не підлягає примусовій легалізації і тому не треба зголосувати властям основання партії, або членів, вибраних до управи партії місцевих сільських, чи повітових організацій Сель-Роб-Єдності.

Об'єкник 51 Міністра Внутрішніх Справ
до всіх Шефів Секцій, Начальників Виділів, Команди Головної Поліції і Воєводів в справі легалізації угруповань політичних:

„Були випадки, що підляглі мені властні жадали від угруповань політичних, чи то від їх ко-

мітетів, примусової легалізації на підставі тимчасового декрету (розпорядку) про товариства з дня 3 січня 1919 р. (Д. П. Н. З. пов. 88). Вияснюю, що угруповання політичні, як організми о цілях і структурі специфічні, - не підлягають під поняття товариства, або союзу і для того, згідно з практикою демократичних держав Західної Європи, примусовій легалізації не підлягають“.

„Наколи заходять сумніви, чи якийсь гурток є угрупованням політичним, то в тій справі належить звернутися до Міністра Внутрішніх Справ.

Варшава, д. 17 лютого 1920 р.

(Пр. 215—4).

Міністр Внутрішніх Справ :

(—) С. Войцеховські.

(Оголошений в Деннику Урядовім Міністерства Справ Внутрішніх №р. 7, з дня 23. IV. 1920 р. поз. 9).

Коли би адміністраційна або поліційна влада поступала всупереч вказівкам цього обіжника, треба про всякі цього рода надужиття повідомити Головний Секретаріят, котрий відповідно ці матеріали про надужиття вихіснує.

Збори і віча.

Артикул 108 Конституції Польської Річспілітої звучить:

„Громадяне мають право коаліції, зборів і основування товариств і союзів. Виконання цих прав визначають закони“.

Досі нема ще одноцілого державного закона про збори. Тому обовязують закони давніх за-
борчих держав.

а) На терені б. Австрії (Східна Галичина і Лемківщина) обовязує закон про збори з 15. XI. 1867 р.

1. Довірочні наради.

Згідно з постановами арт. 2 цього закона, всякі збори, в котрих беруть участь запрошені і скликуючим особисто знані особи, не вимагають повідомлення влади. Є це т.зв. довірочні наради за запрошеннями, про які не потрібна повідомляти ні поліцію ні Староство. Поліція має лише право сконтрлювати, чи всі присутні на зборах мають запрошення і лише тоді може розвязати і скликуючого заскаржити до Суду, коли хтось не має запрошення.

Складуючі т.зв. довірочні наради на основі § 2 закона з 1867 р. повинні уложить список всіх запрошених після імен і призвищ, щоби собі і владі уможливити контролю чи на зборах нема також незапрошених осіб. Складуючі наради, які підписують запрошення, повинні знати назвище запрошених і влада має право це провірити. Запрошення на збори можна видавати і в день зборів, але в іншім льокалю а не в тім, де мають відбутися збори.

Всі організаційні і інші збори місцевої (Сільської, Повітової) Організації Сель-Роб-Єдності належить скликувати все за запрошен-

нями на підставі § 2 закона о зборах з 15. XI. 1866 р. без повідомлення Староства. Другий запрошеній вишло на бажання Головний Секретаріят партії Сель-Роб-Єдності або Повіт. Комітет Сель-Роб-Єдності, чи Окружний Секретаріят.

В зірець запрошення на довірочні наради (довірочні збори) виглядає так:

Ч. пор....

Для тов. . . . . з села. . . . .

ЗАПРОШЕННЯ

на довірочну нараду (довіроч. збори), яка відбудеться дня . . . в с. . . . . , в домі , . . .
о год. . . . .

Предмет нарад:

1. Пояснення програму партії Сель - Роб-Єдності.
2. Вибір сільського (або мійського) Комітету.
3. Внески.

село : . . . . . дня . . . . .

Підпис запрошуючих.

2 Загальнодоступні (публичні) Збори.
в замкненім льокалю (н. пр. в домі, стодолі, шолі і т. и.).

Хто має намір уладити збори, в яких може взяти участь кождий громадянин, а збори мають

відбуватися в замкненім льокалю, той мусить про свій намір повідомити Староство на три дни перед Зборами. Коли повідомлення, внесене на три дни перед зборами, збори можуть відбутися, хотіби Староство в міжчасі не дало ніякої відповіди.

Скликуючі збори повинні все домагатися в Старостві потвердження зголошення зборів, щоби можна було перед поліцією або громадською зверхністю виказатися, що збори зголошено. В підтвердженням треба подати місце, час і програму зборів.

Вірець такого повідомлення:

Старство
у Львові.

Гринь Бігун і Василь Задорожний, оба в Дмитрю повідомляють як нище.

Світле Старство!

Підписані повідомляють отсім Світле Старство, що дnia 15 червня 1928 о год. 2 по пол. уладжують в домі (шопі, стодолі) Івана Вербового ч. д. 15 в Дмитрю публичні збори (віче).

Предметом нарад будуть:

1. Загальне політиче і економічне положення.
2. Справа виборів до громадських рад та завдання партії Сель-Роб-Єдність.

Дмитрів, 11 червня 1928

Гринь Бігун, ч. д. 20 і Василь Задорожний ч. д. 18, оба в Дмитрю.

Про намір улэджування загальнодо-
стуних зборів, або віч в замкненім льокалю
потреба лише повідомлення Староства.

3. Публичні віча, або збори на дворі, або під голим небом.

На відбуття таких віч треба внести подання
о дозвіл до Староства на 3 дні наперед з запо-
данням місця, часу, програму віча.

На відбуття справоздавчих посольських віч
в замкненім льокалю не треба ні дозволу, ні по-
відомлення влади.

Про посольські справоздавчі віча під отвер-
тим небом треба повідомити Староство на 48 го-
дини наперед.

Взірець подання о дозвіл на відбуття віча
під небом.

Старство

у Львові

Іван Івасик і Микола Вільний, оба в Коло-
друбах просять як нище.

Світле Старство!

Підписані просять отсім Світле Старство
о дозвіл віча під отвертим небом, котре відбу-
деться дня ... 1928 р. о год. 12, під отвертим небом
на площі громадській перед читальнею „Про-
світи“ в Колодрубах. Предметом нарад будуть:

1. Справи економічної організації повіту.
2. Шкільні і освітні справи.
3. Справа будови „Народного Дому“.
4. Громадські справи.

Колодруби 15 червня 1928.

Підписи.

В поданнях і повідомленнях чи про збори віча до Староства не можна ставити точки внески учасників, бо це предмет неозначений і Старство може заборонити відбууття зборів чи віча. До подання треба долучити ще осібний напис і домагатися звороту його, як доказу внесення подання.

Подання є вільні від стемплевої належності.

б) На Волині Поліссі, Холмщині і Підляшші обов'язує відносно зборів Розпорядок Генерального Комісара східних земель відносно скликування зборів і публичних зібрань на просторах, підлягаючих влади Цивільного Уряду східних земель, оголошених у Д. У. Заряду Цив. Зем. східних №р. 1, пов. 30.

„Всі товариства і організації, які мають свої легалізовані статути, або виступають на підставі закону, мають право уладжувати збори своїх членів після повідомлення адміністраційної влади о зборах на 3 дні наперед з поданням цілі, програму, місця і часу зборів, мови на якій мають відбуватися промови і дискусія, а так само ціни білетів (о скілько вступ є платний) і ви-

значити особу, відповіальну за збори
(арт. 7 повищого розпорядку).

Адміністраційна влада має право спрвджувати склад і характер зборів через свої органи, вислані на збори.

Згідно з цим розпорядком, організаційні збори партії Сель-Роб-Єдність, на котрих беруть участь крім партійних членів з легітимаціями, також особи, що не вступили ще в партію і не мають легітимації, можуть відбуватися лише за осібним дозволом Староства.

Збори лише партійних членів з легітимаціями без участі посторонніх (т. є не маючих партійних легітимацій) не потрібують осібного дозволу, а можуть відбуватися лише за повідомленням Староства на 3 дни наперед (арт. 2, збору законів б. Ц. Р., том XIV арт. 115, додаток з 4 (17) березня 1906 р.).

Взірець повідомлення може бути такий:

До п. Старости . . . . . повіту
на руки Коменданта Державної Поліції

у	
від	
замешкалого у	
· · · · ·	
· · · · ·	гміні

ПОВІДОМЛЕННЯ,

Отцим повідомляю, що дня . . . . .
 19 . . . о год. . . . відбудуться в с. . . . .
 . . . . . гміни, в домі . . . . .
 в замкненім будинку непубличні партійні збори
 Укр. Сель-Роб Соц. Єдності зі слідуючим по-
 рядком нарад:

1. Відкриття нарад.
2. . . . .
3. . . . .
4. . . . .

Мова промовців українська.

Відповіальність за порядок на зборах бере на
себе нище підписаний

. . . . . дня . . . . . 19 . . .

Публичні віча і збори.

На основі розпорядку Міністерства внутріш-
 них справ Нр. В. В. 267/25 Варшава 23. I. 1925
 дозвіл на уладження зборів і віч в замкнених льо-
 калях уділює Старство, дозвіл на уладження віч
 під отвертим небом Воєвідство, Такого дозволу
 треба теж на уладження посольських зборів та
 віч. Подання належить внести на 3 дні наперід.

Взірець:

Високе Воєвідство (Світле Старство)

В . . . . .

Прохання гром. . . . . замешка-
лого в . . . . . гміни . . . . .

Підписані просять отсим Високе Воєвідство
о дозвіл віча під отвертим небом, котре відбу-
деться дня 1 липня 1928 о год. 3 пол. під отвер-
тим небом на площі в ринку в м. Кобрині зі слі-
дуючим порядком дня:

1. Відкриття нарад.
2. Політичне і економічне положення.
3. Справа виборів до громадських рад.
4. Справа організації в повіті.

Мова промовоців українська.

Відповідальність за порядок на вічу бере на
себе нище підписаний.

Кобринь, дня 28 червня 1928.

Підписи.

